

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA (FAL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

NGWANAITSEELE 2011

MADUO: 100

NAKO: 2½ diura

Pampiri e, e na le ditsebe di le 6.

DITAELO

1. Pampiri e, e arogantswe ka dikarolo di le THARO e leng A, B le C.

KAROLO YA A:	Tlhamo	(50)
KAROLO YA B:	Ditlhangwa tse dileele tsa tirisano gammogo le ditlhangwa tse di dirisang mekgwa e e farologaneng ya tlhaeletsano.	(30)
KAROLO YA C:	Ditlhangwa tse dikhutshwane tsa tirisano.	(20)
2. Baithuti ba tshwanetse go araba potso e le NNGWE go tswa mo KAROLONG YA A, B le C.
3. Kwala ka puo e o lekanyediwang ka yona.
4. Karolo NNGWE le NNGWE e simololwe mo tsebeng e NTŠHWA, mme kwa bokhutlong jwa karolo moithuti a thalele.
5. Baithuti ba tshwanetse go dira lenaane la thulaganyo (mind map)/ditshwantsho (diagram)/papetlana ya thulaganyo ya dintlha (flow chart)/lenaane la mafoko a a botlhokwa (key words) jalo le jalo, siamisa diphoso mme morago o tlathlobe se o se kwadileng. Simolola go kwala lenaane thulaganyo PELE o kwala tlhamo.
6. Ipaakanyo yotlhe e tlhagisiwe jalo. Lo eletswa go thalela mola morago ga go tlhagisa/kwala lenaane thulaganyo.
7. Batlhatlhojwa ba tshwanetse go dirisa metsotso e le 80 ya go buisa le go kwala mo KAROLONG YA A, metsotso e le 40 mo KAROLONG YA B le metsotso e le 30 mo KAROLONG YA C.
8. Karabo nngwe le nngwe e nomoriwe go ya ka mokgwa o ditlhogo gongwe dipotso di tlhagelelang ka ona.
9. A karabo nngwe le nngwe e fiwe setlhogo se se maleba.
ELA TLHOKO: Palo ya mafoko e se ke ya akaretsa setlhogo.
10. Kwala sentle ka mokwalo o o buisegang.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 250–300 ka NNGWE fela ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo. O se ke wa lebala go thala letlhomeso/lenaneopaakanyo pele o kwala.

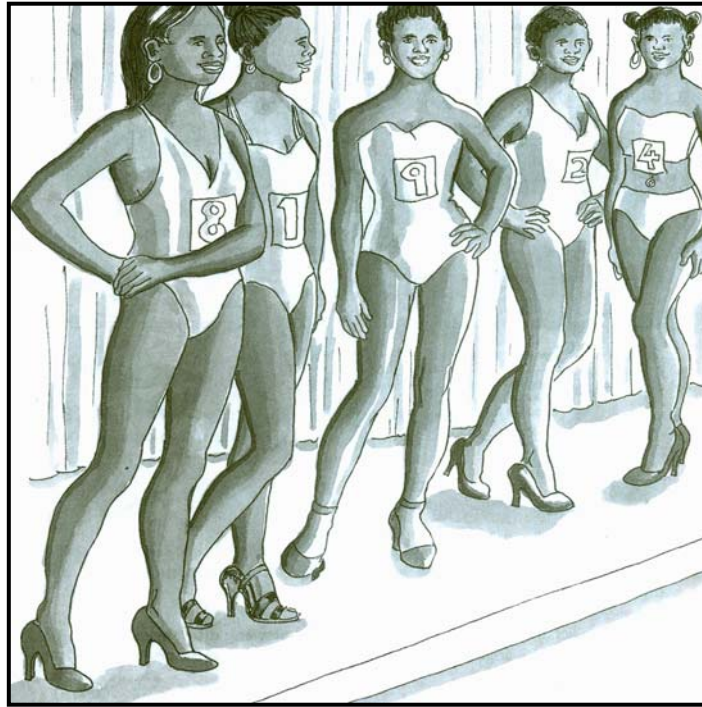
- 1.1 Go na le ditiragalo di le dintsi tse di diragalang mo matshelong a rona. A setlhogo sa gago e nne: Ga nkitla ke lebala se se kileng sa ntiragalela. **[50]**
- 1.2 Ke ne ke le mongwe wa bapagami fa ba ne ba re tseela sejanaga ka dikgoka. **[50]**
- 1.3. Tlala le tshotlego ga di na go nthibelega go fithelela maikemisetso a me mo botshelong. **[50]**
- 1.4 Kgwebo e e eteletsweng pele ke borre e botoka go gaisa e e eteletsweng pele ke bomme. **[50]**
- 1.5 Goreng baithuti ba tshwanetse go tsena sekolo gaufi le magae a bona. **[50]**
- 1.6 Leba setshwantsho se se latelang, mme morago o kwale tlhamo ka se o se bonang.

[Seipone, PC Mokotjo le ba bangwe]

[50]

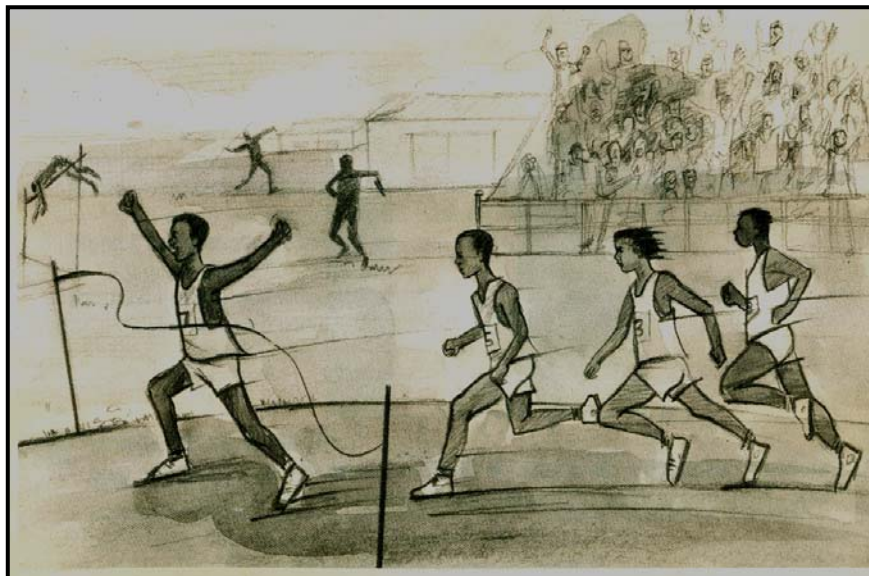
1.7 Leba setshwantsho se se latelang, mme morago o ntshe maikutlo a gago ka ga sona.

[Le re tthabetse, PL Ntsie le ba bangwe]

[50]

1.8 Lebelela setshwantsho se se latelang, mme o kwale tlhamo e e tla tsamaelanang le sona.

[Setswana sa botlhe, L Malebana le ba bangwe]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSE DILEELE TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 120–150.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Kwalela tsala ya gago o e itsise gore fa o sena go falola materiki o tlile go keteka jang phitlhelelo eo.

[30]**2.2 LENANETEMA LE METSOTSO**

Kwala lenanetema le metsotso ya kopano e o neng o e tsenetse le baemedi ba baithuti go tswa mo dikolong tse di farologaneng mo tikologong ya lona.

[30]**2.3 PUO**

O moemedi wa Aforika Borwa kwa lefatsheng la Botswana, naya puo eo ka yona o ka gogelang mafatshe a mangwe go beeletsa madi a bona mo Aforika Borwa.

[30]**2.4 MMUISANO/PUISANO**

O na le kgatlhego ya go reka sejanaga sa modiro wa sejeremane sa BMW. Kwala mmuisano o o neng o o tshwere le morekisi mo lebenkeleng.

[30]**PALOGOTLHE YA KAROLO YA B: 30**

KAROLO YA C: DITLHANGWA TSE DIKHUTSHWANE TSA TIRISANO**POTSO 3**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 80–100.

3.1 POSEKARATA

Thala posekarata o akgole morutabana wa gago ka tshegetso e a go e neileng gore o kgone go bona tiro ya nakwana mo lebenkeleng la MTN.

[20]**3.2 GO KAELA TSELA (DIRECTION)**

Go na le moithuti yo o lwalang mo sekolong mme mogokgo o tshwanetse go mo isa gae, mo thadisetse tsela e a tshwanetseng go tsamaya ka yona go tloga mo sekolong go fitlha kwa gaabo moithuti yo o lwalang.

[20]**3.3 TALETSO**

Lebelela setshwantsho se se latelang, mme morago o thale karata ya taletso.

[Polelo ya ka, PM Kgatla le ba bangwe]

[20]**PALOGOTLHE YA KAROLO YA C: 20****PALOGOTLHE: 100**